

Man har ønsket at gøre Hviletiden almindelig, ikke alene at indskrænke den til de bestæftige, afhængige Arbejdere, Medhjælpere, Lærlinge osv., og man har anført fra Bagerens Side, at det vilde være rigtigt og ogsaa vilde være muligt at gennemføre noget saadant i dette Sag til Gavn for alle Parter. Man har nemlig gjort opmærksom paa, at en meget stor Del af de mindre Bagermestre, som arbejde med egne Kræfter, af Konkurrencen nu tvinges til at arbejde hele Ugen uafbrudt og ikke kende til nogen Fridag. Disse vilde være meget tilfredse med, at Arbejdet blev afbrudt, saaledes at ogsaa de fik en Fridag een Gang om Ugen. For de store Bagermestres Vedkommende er der ikke nogen særlig Grund til at lovgive paa dette Omraade, da de som Regel ikke selv deltage i Arbejdet og derfor ikke behøve at sikre sig en Fridag om Søndagen, idet de jo selv kunne skaffe sig en Fridag, naar de ønske. Jeg tror ikke, at der kan være store Betæneligheder ved at gaa ind paa Princippet i det foreliggende Lovforslag; det maa sikkert erkendes, at en Sikring af en Fridag for Arbejderne i det paagældende Sag er mindst lige saa rimelig som, at man har sikret Arbejderne nogen Fritid i andre Sag, i alle Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder og Arbejdssteder. Paa saadanne Steder er jo Fridagen fastsat ved Lov, og i de allerfleste andre Virksomheder, som ikke direkte falde ind under Loven, er Forholdet jo det, at der af en eller anden Grund heller ikke maa arbejdes om Søndagen; dels paa Grund af den Støj, de gøre, og dels paa Grund af hele Arbejdets Karakter er det udelukket at udføre dette om Søndagen. Det er ikke noget nyt Ønske fra Bagerens Side at faa en Fridag sikret; der har inden for dette Sag været gjort store Anstrengelser, og ret karakteristisk er det at lægge Mærke til, at man fra Sagorganisationens Side bestandig i den sidste Snæs Aar i høj Grad har haft sin Bestræbelse rettet paa at skaffe Arbejderne en Fridag. Disse Bestræbelser gaa saa langt tilbage som til 1873, da der endogsaa udbrød en Strejke her i Kjøbenhavn med dette Formaal for Øje. Denne førte ogsaa tilshneladende til et Resultat, men som det gaar med mange Ting, som i og for sig kunne være ret gode, men som dog ikke kunne udføres, saa længe det overlades til det private Initiativ at udføre dem, saaledes lykkes det heller ikke her. Den Organisation, som fik Sagen gennemført, faldt sammen eller var ikke agtpaaagivende nok over for Sagen, og Følgen var i hvert Fald, at det opnaaede faldt til Jorden. Efter at Loven af 1ste April 1891 om

Fred paa Folketjens Søn- og Helligdage var udkommen, førtes der paa ny Forhandlinger mellem Arbejdernes og Mestrenes Organisationer, om det ikke var muligt, at Bagerne kunde faa Del i den Frihed, som her var sikret en hel Række af de øvrige Arbejdere — om jeg ikke huster fejl, søgte endog Svendeorganisationens Repræsentation Foretræde hos Indenrigsministeren for at spørge ham, om der ikke var nogen Mulighed for, at Bagerne overhovedet kunde komme ind under Loven. Dette lod sig jo imidlertid ikke gøre efter Lovens Ordlyd, i alt Fald for de fleste Bageriers Vedkommende. Ved de Forhandlinger, der siden førtes mellem Mestrenes og Svendenes Organisationer, bestred de Mestre, der vare inde i Forholdet, heller ikke, at det i og for sig var ønskeligt eller endog nødvendigt for Arbejderne, at de fik en Fridag. Man mente kun, at det vilde være en meget væsentlig Sag at gennemføre ad frivillig Vej; dette havde jo allerede vist sig, idet enkelte Mestre, som havde gjort Forsøget, havde opgivet det igen, og Forsøget i det hele taget ikke havde fundet tilstrækkelig Tilslutning. Derimod faldt der den Gang, efter hvad der er meddelt mig fra Arbejdsgivernes Side stærke Udtalelser om, at det var et Forhold, som maatte søges ordnet ved Lov, saaledes som det er sket i andre Lande, og jeg kan sige, at det er ud fra denne Betragtning, at Arbejderne have agiteret saa stærkt og ogsaa have fundet betydelig Tilslutning i deres Bestræbelser. Dette fremgaar jo ogsaa af den Adresse, der, som jeg før omtalte, tilstilledes Regering og Rigsdag. Denne indeholder — dette finder jeg Anledning til at fremhæve — ikke blot Underskrifter fra et ret betydeligt Antal Svende, men ogsaa Underskrifter fra et ikke ganske ubetydeligt Antal Mestre. Den er nemlig underskrevet af 121 Mestre — deraf 97 fra Kjøbenhavn, 24 fra Provinserne — og 1306 Svende, nemlig 729 fra Kjøbenhavn og 577 fra Provinserne. Da jeg anfører dette som Støtte for Lovforslaget, kunde man spørge, i hvilket Forhold disse Tal staa til de Tal, der angive, hvor mange Mestre og Arbejdere der overhovedet findes i Bagerfaget. Jeg skal da anføre, at Statistisk Tabelværk oplyser, at der efter Folketællingen 1890 i Danmark skal findes 1989 Hovedpersoner i Bagerindustrien og 3637 Medhjælpere. Men her maa jeg gøre den Bemærkning, at i dette Tal selvfølgelig er indbefattet alle Lærlinge, men disse ere ikke Underkribere af Adressen, og Lærlingeantallet i Bagerfaget er overordentlig stort. Endvidere er det højt rimeligt, at der i